

ВІДПОВІДІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження та рекомендації, викладені в експертному висновку Галузевої експертної ради
щодо можливості акредитації освітньо-наукової програми
31639 Славістика Центрально-Східної Європи і Балкан: теоретичні та прикладні студії:
хорватська та українська мови і літератури,
Другий рівень вищої освіти Магістр філології спеціальність 035 «Філологія» 3

Висловлюємо щирю вдячність членам Галузевої експертної ради за високопрофесійний, неупереджений, конструктивний моніторинг та аналіз, спрямований на вдосконалення освітньої діяльності за ОНП з підготовки магістрів філології зі спеціальності «Філологія» у Навчально-науковому інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Безперечно, висловлені рекомендації сприятимуть покращенню, оптимізації ОНП та її подальшому вдосконаленню відповідно до місії Університету, цілей програми і побажань різних груп стейкхолдерів. Надаємо коментарі щодо окремих позицій висновку.

Критерій	Рекомендації ГЕР	Коментар Університету
Критерій 1 Проектування та цілі освітньої програми	1.Рекомендуємо при перегляді ОНП врахувати в структурі підготовки здобувачів освіти їхнє побажання про посилення рівня практичної підготовки, зокрема щодо формування навичок володіння та перекладу хорватською мовою. 2.Рекомендуємо більш виважено підходити до формулювання й повноти реалізації всіх ПРН, передбачених галузевим Стандартом, зокрема не звужувати обсяги підготовки здобувачів.	1.Висловлюємо вдячність ГЕР за висловлену рекомендацію, сприймаємо її як перспективу розвитку ОНП. 2.Водночас підкреслимо, що діяльність на ОНП регулюється не галузевим стандартом, а стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія". Передбачені у стандарті вищої освіти формулювання ПРН у ОНП не були звужені (і, відповідно, повнота їхньої реалізації в ОНП забезпечена), вони були конкретизовані з метою сформуванню унікальні риси цієї програми, позначити її відмінність від інших ОП за спеціальністю 035 "Філологія", що відповідає вимогам до якісного проектування програм.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	1.Рекомендуємо вдосконалити матриці ФК і ПРН, а також опис міжпредметних зв'язків у структурно-логічній схемі ОНП. 2.Рекомендуємо забезпечити рівнозначність вибіркового блоків, а також повноцінну можливість вільного вибору ОК, у т.ч. з навчальних планів інших ОП.	1.Висловлюємо вдячність за висловлену рекомендацію щодо вдосконалення опису міжпредметних зв'язків у структурно-логічній схемі ОНП, сприймаємо її як перспективу розвитку ОНП. 2. Погоджуємося з думкою експертів щодо потреби рівнозначності блоків вибіркового дисциплін в ОП й підкреслимо, що в чинній редакції ОП можливість присвоєння професійної кваліфікації лише за одним вибіркового блоком не призводить до нерівнозначності двох запропонованих вибіркового блоків у зв'язку з конкретним, безпосереднім дисциплінарним наповненням іншого вибіркового блоку. Цей, другий блок, спрямований на посилення академічної кваліфікації «магістр філології», потенційований для гіпотетичної освітньої траєкторії на рівні аспірантури і для нього, таким чином, припустима професійна кваліфікація

Критерій	Рекомендації ГЕР	Коментар Університету
	3.Рекомендуємо передбачити у НП кредити для підготовки до атестаційних екзаменів. 4.Рекомендуємо додати іноземну (англійську) мову з метою підготовки здобувачів до навчання в аспірантурі.	«філолог-дослідник» стає зайвою тавтологією. Водночас наголосимо, що студенти мають повноцінні релевантні пропозиції ОК для вільного вибору як у системі ОНП, так і поза її межами. Вважаємо, що наявність у програмі конкретних пропозицій на вибір є сильною стороною програми і прикладом гідним наслідування. 3. Дякуємо за позитивну рекомендацію щодо покращення умов проведення підсумкової атестації, проте мусимо нагадати, що кваліфікаційні іспити не є засобом набуття нових знань, умінь тощо, від так кредитний вимір для них не повинен встановлюватись. Додатково нагадаємо членам ГЕР що запроваджені державою ЄДКІ також не мають кредитного виміру. 4. Підтримуємо визнання експертами потреби завчасної систематичної мовної підготовки здобувачів для потенційного навчання в аспірантурі, водночас зазначаємо таке посилення можливе виключно за рахунок розбалансування програми, що є проблематичним.
Загальний аналіз щодо критерію 3. Доступ до освітньої програми та визнання результату в навчання	1.Рекомендуємо підвищити інформування здобувачів освіти щодо можливостей та переваг програм академічної мобільності, платформ неформальної освіти. 2.Рекомендуємо оновити програму вступного випробування та	1.Поділяємо позицію експертів щодо актуальності інтенсивного інформування здобувачів освіти про можливості та переваги програм академічної мобільності. Активна робота в цьому аспекті реалізації ОНП відбувається пропедевтично, систематично, зокрема завдяки постійному конкурсу серед здобувачів вищої освіти для участі в цих програмах у Хорватії, і буде надалі посилена, зокрема, за рахунок розширення переліку ЗВО Хорватії для участі у програмі академічної мобільності Університету. Крім того, передбачається підвищення інформування про можливості програм академічної мобільності у ЗВО інших країн. Водночас, як уже зазначалося, інформування здобувачів освіти про платформи неформальної освіти не може входити до спектру обов'язків закладів формальної освіти, зокрема ЗВО. А будь-яка освітня програма, яка не може бути реалізована на найвищому рівні без залучення платформ неформальної освіти, є неповноцінною і є обманом абітурієнтів. Твердження ж щодо переваг платформ неформальної освіти перед програмами ступеневої освіти є незрозумілим. 2.Дякуємо за перспективну рекомендацію, водночас інформуємо, що щорічне оновлення

Критерій	Рекомендації ГЕР	Коментар Університету
	рекомендовану літературу до початку вступної кампанії 2023р.	програми вступного випробування й, зокрема, зазначеного в ній переліку рекомендованої літератури відбувається за встановленим у ЗВО внутрішнім графіком і цього року оновлення інформації для абітурієнтів відбуватиметься без порушень термінів, визначених у Правилах прийому до Університету які будуть прийняті у встановлені МОН України терміни.
Загальний аналіз щодо критерію 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	1.Рекомендуємо оновити списки рекомендованої літератури в РНП й доповнити їх працями НПП, які забезпечують викладання ОК. 2.Рекомендуємо розглянути можливість введення у НП не лише лекційних, а й практичних / семінарських занять із ОК «Психологія вищої школи», оскільки це сприятиме формуванню важливих для майбутніх фахівців психолого-педагогічних компетентностей. 3.Рекомендуємо розширювати географію участі здобувачів вищої освіти в наукових конференціях та публікації їхніх праць.	1. Дякуємо за рекомендацію ГЕР і, по можливості, врахуємо її, відповідно до впливу об'єктивних чинників. Зокрема, зауважимо, що через обставини воєнного стану, приміром, рукописи навчально-методичних праць, підготовлені НПП і подані до друку, потребують довшої видавничої процедури, після завершення якої вони будуть обов'язково внесені до наведених у РНП переліків рекомендованої літератури. Наголосимо, що зазначені обставини не позбавляють здобувачів можливості опрацювати підготовлений викладачами актуальний матеріал, оскільки він є доступним для студентів у форматі авторських лекцій НПП. 2. Зазначимо, що практичне оволодіння <i>«психологічною компетентністю, зокрема стосовно опанування сучасними психологічними технологіями ефективною освітньою діяльністю у ЗВО та їх застосування в практичних ситуаціях професійної діяльності, вмінням розв'язувати професійні завдання викладача ЗВО та ін»</i>, забезпечується асистентською практикою, що значно надійніше, ніж на семінарських/практичних заняттях. 3. Мусимо визнати, що розширення географії участі здобувачів у наукових конференціях та публікації їхніх праць має вагомий застереження, підтверджені відповідним досвідом навчання на ОП. Переважна участь здобувачів вищої освіти у наукових конференціях в КНУ імені Тараса Шевченка та опублікування їхніх статей у збірниках праць університету пояснюється присутньою широтою оперативної філологічної проблематики, сприятливістю умов і процедури апробації та публікації результатів навчально-наукових студій: на відміну від видань Університету, в Україні й за кордоном вкрай мала кількість конференцій і наукових періодичних видань за філологічним фахом дозволяє участь молодих учених та/або передбачає тривалість рецензування й решти обов'язкових видавничих етапів менше

Критерій	Рекомендації ГЕР	Коментар Університету
Загальний аналіз щодо критерію 5. Контроль і заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рекомендуємо у документах ЗВО прописати вимогу про розміщення кваліфікаційної роботи магістра в репозитарії КНУ імені Тараса Шевченка та обов'язкову перевірку робіт на рівень унікальності.	тривалості навчання на ОП. Поділяємо увагу ГЕР до розміщення кваліфікаційної роботи магістра в репозитарій КНУ імені Тараса Шевченка та обов'язкової перевірки на рівень унікальності. Водночас вважаємо за необхідне зауважити, що відповідні вимоги і процедури є спільними для усіх освітніх програм і регламентуються загально-університетськими документами вищого, ніж опис освітньої програми, рівня. Процедури, названі в рекомендації ГЕР, є обов'язковими складниками процесу підготовки кваліфікаційних робіт до захисту, відбуваються автоматично, у чому, відповідно, могла пересвідчитись ЕГ. Університет не вбачає за можливе і доцільне вносити до описів кожної освітньої програми те, що визначено загально-університетськими документами. Закон про вищу освіту, який формулює вимоги до освітніх програм, також не передбачає обов'язкового відображення процедур перевірки на плагіат і розміщення у репозитарії в описі ОП.
Загальний аналіз щодо критерію 6. Людські ресурси	1.Рекомендуємо активізувати участь НПП із потенційним залученням здобувачів вищої освіти у грантових проєктах та програмах академічної мобільності. 2.Рекомендуємо посилити публікаційну активність науково-педагогічних працівників у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science.	Дякуємо ГЕР за рекомендації і, по можливості, врахуємо їх, відповідно до регламентованості об'єктивними обставинами. Уважаємо за доцільне підкреслити, що потребою в активізуванні участі НПП у грантових проєктах та програмах академічної мобільності, а також у посиленні публікаційної активності у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus, Web of Science, наразі не применшуються фахові можливості викладацьких кадрів, підтвержені в внших актуальних професійних форматах, зокрема виступами на профільних міжнародних конференціях, участю в редакційних колегіях наукової періодики й у рецензуванні наукових публікацій тощо.
Загальний аналіз щодо критерію 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	1.Рекомендуємо розглянути питання впровадження уніфікованої внутрішньої платформи типу Moodle чи ін. для повноцінного проведення й моніторингу занять за денною формою навчання із застосуванням інформаційних технологій. 2.Рекомендуємо наповнити Інституційний репозитарій файлами наукового, освітнього та методичного	1. Поділяємо позицію ГЕР щодо принципової ефективності єдиної платформи для проведення занять за денною формою навчання із застосуванням інформаційних технологій, однак, на жаль, жодна з існуючих платформ не може бути «єдиною» для університету в цілому. На сьогодні ми дозволяємо науково-педагогічним працівникам обирати онлайн платформи, із врахуванням змісту, методичних потреб, тривалості навчальної дисципліни та інших чинників, визначальних для вибору інструментарію забезпечення освітнього процесу. Слід додати, що для реалізації ОНП

Критерій	Рекомендації ГЕР	Коментар Університету
	призначення, створеними працівниками й здобувачами освіти КНУ імені Тараса Шевченка.	передбачені різні цифрові інструменти для розміщення навчально-методичних матеріалів: йдеться про сторінку ОНП на сайті ННІФ, про реверсні рубрики обраних викладачами онлайн платформ, про електронну пошту тощо. Кожен із цих онлайн інструментів використовується з оптимальною інтенсивністю, але різною мірою, відповідно до змісту, методичних потреб, тривалості навчальної дисципліни, визначених і підсумованих із позиції академічної свободи науково-педагогічних працівників. Таким чином, вважаємо раціональним вести мову, на відміну від єдиної платформи, саме про оптимізацію використання застосованих ефективних платформ.
Загальний аналіз щодо критерію 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рекомендуємо здійснювати опитування здобувачів вищої освіти за ОНП щодо всіх її компонентів та освітньої діяльності загалом, а відтак урахувати цю інформацію при оновленні програми.	Дякуємо за висловлену рекомендацію, сприймаємо її як свідчення спільності позицій Університету й ГЕР щодо розвитку ОНП: адже, підкреслимо, Університет проводить опитування на випускних курсах за кожною програмою окремо щодо переважної більшості її компонентів та передбачених нею аспектів освітньої діяльності загалом. Ці опитування є інформацією для прийняття рішень, і саме так і використовуються. Йдеться, зокрема, й про прийняття рішень при оновленні програми, що відображено в історії та у перспективах розвитку ОНП.
Загальний аналіз щодо критерію 9. Прозорість та публічність	Рекомендуємо розміщувати на сайті ННІФ усю основну нормативну документацію, яка стосується процесів моніторингу та реалізації ОНП.	Висловлюємо готовність взяти до уваги рекомендацію ГЕР щодо розміщення на сайті ННІФ основної нормативної документації, яка стосується процесів моніторингу та реалізації ОНП. Зокрема, вважаємо припустимим локальне інституційне оприлюднення результатів опитувань, відповідно до ситуативних потреб освітньої діяльності на ОНП.